

במעלות היוחסין

הרה"ק רבי יוסף משה העשיל ממעז'בוז בנו של רבה"ק ה"אוהב ישראל" מאפטא וצאצאיו

במסגרת רשימותינו על צאצאי הרה"ק מאפטא זי"ע, נתקבצו אצלנו ידיעות חדשות אודות צאצאיו של בנו הרה"ק רבי יוסף משה זי"ע, ומפרסמים אנו אותם בזה, בתקוה שמאמר זה יביא לידיעות נוספות מסביב למשפחה קדושה זו, אשר לא ידוע עליה פרטים רבים¹¹⁴.

חתימת יד קדשו מע"ג ס' "סידורו של שבת"

חתימת יד קדשו מע"ג ס' "סידורו של שבת"

א

הרה"ק רבי יוסף משה העשיל ממעז'בוז

מעטים הם הידיעות מתולדותיו ופרקי חייו. שנת לידתו אינה ידועה¹¹⁵, וגם מקום לידתו לא נודע, וכנראה שנולד בתקופה שאביו הרה"ק מאפטא כיהן ברבנותו הראשונה בקאלבסוב.

נשא את הרבנית הינדא בת הר"ר יהודה, מצאצאי הרה"ק ר' משה מפשעווארסק¹¹⁶.

114 מאמר זה מבוסס מידיעות ממקורות רבים שבדרך כלל צוינו בהערות, ובין השאר מתצלומי מצבות מבתי החיים במעז'בוז, שבהיות מרן אדמו"ר שליט"א במעז'בוז צולמו ונעתקו על ידי צוות המכון, וחלקם הגיעו לידינו ע"י ידידנו הרה"ח ר' יקותיאל שלמה זלמן שווארץ שליט"א, ואשר רובם נדפסו בספר הנפלא "עיר מבצר" על העיר מעז'בוז (ברוקלין תשס"ט), ועל מסורת אדמו"ר"י בית מעז'בוז ורבניה שחלקם מסרנו ונדפסו בספר הנ"ל, ומפנקס חברת משניות של הקלויז של הרב מאפטא.

115 אחיו הגדול הרה"ק רבי יצחק מאיר נולד בשנת תקל"ו.

116 לא ברור לאיזה רבי משה מפשעווארסק התייחסה, אם להרבי ר' אברהם משה מפשעווארסק שנפטר ט' חשון (תקנ"ד), או להרה"ק רבי משה סופר מפשעווארסק בעמח"ס אור פני משה, נפטר י"ב טבת (תקס"ו). בביה"ח ביאס נמצאת מצבה שעליה נחרת: פ"נ איש תם וישר ירא אלקים, המופלג בתורה וביראה מו"ה שמואל במו' יהודה נכד הרב הצדיק המפורסם ותיק וחסיד איש אלקים אדמו"ר מו"ר משה מפשעווארסק נפטר ביום ה' ד' כסלו תר"ו ת.נ.צ.ב.ה. וכנראה שהיה אחיה של הרבנית הינדא. ואולי אפשר לשער שר' יהודה חותן רבי יוסף משה גר גם הוא ביאס, וא"כ נשואיו היו ביאס בתקופת רבנותו של ה"אוהב ישראל".

ובהסכמת ה"אוהב ישראל" על הסה"ק "אור פני משה" מיום כ"ה תשרי תקס"ט, היא השנה האחרונה לרבנותו

לא ידוע על מקום מגוריו במשך כל השנים, אך כשהגיע הרה"ק מאפטא להתגורר במעזיבוז באו עמו שני בניו הצדיקים רבי יצחק מאיר ורבי יוסף משה, שניהם התגוררו עם אביהם בבנין אחד, כשרבי יצחק מאיר מתגורר בדירת העליה מעל דירת אביו¹¹⁷.

אחרי פטירת הרה"ק מאפטא המשיכו בניו בהנהגת האדמו"ר¹¹⁸ כדרך אבותיהם. הבן הגדול הרה"ק רבי יצחק מאיר עבר לזינקוב, והבן השני הרה"ק רבי יוסף משה, נשאר במעזיבוז, בבית מדרשו של אביו, אותו ירש. רבי יצחק מאיר עזב לזינקוב מכמה סיבות, אך יש מספרים שעזב לטובת אחיו הצעיר רבי יוסף משה, וזאת בכדי שיוכל לבסס מעמדו על ידי השארתו בבית אביו, מה שיגרום שחסידים ימשיכו לבוא אליו ויתמכו בו ביד רחבה¹¹⁸.

רבי יוסף משה ירש את דירת מגורי אביו ואת הקלויז שהקים, שם התפלל והנהיג את עדת החסידים¹¹⁹.

היה מקושר מאוד לאחיו הגדול רבי יצחק מאיר, ומדי פעם נסע אליו לזינקוב בכמה מועדים בשנה, אחד מהם היה בחג הסוכות כליל האושפיזין שלו¹²⁰.

בדרכו לזינקוב היה עובר דרך כפרים ועיירות שם התגוררו הרבה חסידי אחיו מזינקוב. החסידים היו שולחים עמו קוויטלעך עם פדיונות, שימסרם לאחיו רבי יצחק מאיר¹²¹. אחיו שכבדו מאד היה לוקח ממנו את הקוויטלעך, בעוד שאת כספי הפדיונות היה משאיר אצלו. תושבי מעזיבוז שעוד הסתופפו בצל אביו הרה"ק מאפטא נהגו כבוד גדול ברבי יוסף משה, תמכו בו והחשיבו אותו לאיש צדיק ומורם מעם. הוא נהג לצאת בימי ראש חודש למסע בכפרים ובעיירות שהיו תחת חסותו של אביו, שם ערך סעודות ראש חודש, בהשתתפות אנשים רבים מכל הגלילות¹²².

כמו כן היה מקורב מאוד אל הרה"ק מרוזין אליו היה נוסע. ומסופר שפעם אמר הרה"ק מרוזין אין צדיק בעולם על ביטול דינים (נו"א המתקת הדינים) כמו שהיה הרב מבארדיטשוב, והיה שם הרה"צ ר' יוסף משה בן הרה"ק מאפטא, וענה גם עתה יש, שאלו הריזנער מי הוא, וענה: הרבי, ואמר לו מנין אתם יודעים, אמר לו שמעתי מאבי – הרב מאפטא – בעת שהייתם אצלו ואחו אתכם בחגורה שלכם, ושאלו אותו שזקן גדול כמוהו

באפטא (שהיתה כידוע לפני רבנותו ביאס), אינו מזכיר את רבי משה כמחותן. וראה להלן שהר' יוס"מ נסע ליאס, והתיעץ על כך עם הרה"ק מרוזין.

117 בשם הרה"ג ר"מ ביק זצ"ל.

118 מרן אדמו"ר שליט"א בשם הרה"צ ר' חיים העשיל מזינקוב.

119 מרן אדמו"ר שליט"א בשם הרה"ג ר"מ ביק זצ"ל.

120 עיר מבצר עמ' רנו.

121 מרן אדמו"ר שליט"א בשם הרה"ג רבי משה ביק זצ"ל.

122 עיר מבצר, בשם מהרי"מ מרחמסטריוקא זצ"ל.

ישמש צעיר כזה, אמר לו איש שכל התורה שבכתב ושבע"פ במוחו, א"כ אזורתי רק חגורה של ספר תורה¹²³.

ידוע גם סיפור שהרה"ק מרוזין הצילו ברוח קדשו מדבר צרה¹²⁴: סיפר הרה"צ רבי יוסף משה ממעזיבון, שפעם בא לאדמו"ר קה"ק קדוש ישראל סבא מרוזין זצוקלל"ה ושאל ממנו עצת קדשו, אם יסכים שיסע ליאס, והסכים לו שיסע. ויום אחד לפני נסיעתו לדרכו, נכנס ריו"מ להריזינער ודיבר עמו מכמה ענינים שלו, ואמר לו אדמו"ר ז"ל מרוזין: רבי יוסל משה אתם הרי נוסעים הרבה בדרך, ומזדמן לכם שפוגעים בעני ההולך על הדרך ומבקש שיקחו אותו על העגלה, וענה רבי יוסף משה אכן מזדמן לי כמה פעמים כך, ואני מצוה לאנשיי שיקחו את העני ההולך ויוליכוהו למחוז חפצו. שוב אמר לו הרה"ק מרוזין: לפעמים יכול להזדמן שפוגשים בדרך עני חיגר הולך על משענתו ומבקש שיקחו אותו, ענה רבי יוסף משה אם יזדמן לי איש כזה, לדעתי נחוץ יותר לקחת אותו, כי קושי גדול וכח יתר לילך על משענתו. אמר לו אדמו"ר ז"ל, ולי נראה להיפך איש בריא סומך על כוחו לילך ברגליו, ואם מזדמנת לו עגלה ולוקחים אותו מה טוב, ואם לאו הולך ברגליו, אבל איש חיגר שפוסח על רגליו והולך על משענתו, איך ירהיב בנפשו לילך בדרך רחוקה אשר אין ביכלתו כלל, ויסמוך על הנס שתזדמן לו עגלה שהולכת אל הדרך שהוא הולך שמה, וירצו ליקח אותו, אומר אני שצריך למיחש אולי הוא אינו חיגר ולא חסר לו מאומה, רק עושה עצמו כאחד מהם, ומי יודע תרמית לבו, והיה לפלא בעיני הרב יוסף משה על דברי קדשו שמסבב דבורים אלו. ביום המחרת נתברך בברכת הפרידה ממנו, ונסע לדרכו למדינת מאלדאווע לעיר יאס. ובעת נסעם באיזה יום בצהריים, והרב ריו"מ שהיה איש חלש שכב בהעגלה וירדם, פגעו אנשיו באיש חיגר הולך בדרך על שני מקלי משענת, וצעק להם בתחנונים שיעמדו עד שיגיע אליהם ויקחוהו על העגלה, ואנשיו של ריו"מ כאשר ראו ושמעו את קול תחנוניו ציוו להבע"ג לעמוד להמתין עד בואו, ליקח אותו על העגלה. והקיץ הרב ושאל להם על מה עמדתם על אם הדרך, השיבו לו איש שבור חיגר הולך על משענת התחנן להמתין עליו וליקח אותו על העגלה כי עייף הוא ואין בכוחו לילך. צעק הרב מהרה נוסו אל תעמדו, והצליף הבע"ג על הסוסים ורצו משם, והתחיל החיגר לצעוק חוסו עלי והמתינו עלי, וכשמוע הרב את קולו צעק על הבע"ג לרוץ מהר, וכן עשה וזירז מאוד את הסוסים לקיים דבריו, וראו האנשים שישבו כנגד בעגלה איך שההולך שעשה עצמו חיגר, לקח את שתי המשענות בידו האחת והתחיל לרוץ אחרי העגלה רץ כצבי, ובראותם זאת נבהלו מאוד, וזרזו מאוד את הסוסים לרוץ מהרה שלא ישיגם, וכראותו כי לשוא תוחלתו ולא ישיגם בשום אופן כי הסוסים רצו מאוד, אז לקח מקל אחד משני המקלות וזרקו בכח אל העגלה, ועשה נקב בפריסת העגלה, ות"ל שלא עשה להם שום היזק והש"י הצילם ממנו.

123 כתבי ר' יאשע פראגער.

124 קבוצת יעקב, גדולים מעשי צדיקים.

בשנת תר"ח תמו מקומות הקבורה בבית העלמין הישן במעזיבוז. גבאי הח"ק ופרנסי העיר ועסקניה פנו אל הרבנים על דבר הצורך לקדש שטח נוסף. קידוש בית העלמין החדש נעשה על ידי הרה"ק רבי יוסף משה ממעזיבוז והגאון רבי ישכר בער ביק זצ"ל רב העיר.

רבי יוסף משה מוזכר בהערצה בשו"ת ברכת יוסף (לנדא ליטין) חלק יו"ד (סי' מח) בתשובה להרה"ק רבי משה צבי מסאווראן אודות שאלה בנדון בתו.

רבי יוסף משה נפטר בט"ו חשון תרי"ב¹²⁵ ונטמן לצד מרגלות אביו הרה"ק מאפטא, מצבה עמדה על קברו והוא היה מהאחרונים שזכו להיקבר בביה"ח הישן, אף שבזמן פטירתו כבר חונך בית העלמין החדש, אך משום שרבי יוסף משה רצה בכל מאודו להיקבר סמוך לאביו מילאו בקשתו, על אף הקשיים שהשלטונות הערימו על זה¹²⁶. כיום המצבה נעלמה ולא ברור מקום קבורתו, ולפי מסורת הגרמ"צ ביק מקום קבורתו הוא מחוץ לאהל שנבנה מימינו של אביו.

הרבנית הינדא נפטרה כמה שנים אחריו, וזה נוסח מצבתה בביה"ח החדש במעזיבוז:

פ"נ הרבנית המפורסמת מ' הינדא בת מה' יהודה נכד(ת) הרב הצדיק מה' משה פשעוירסקר אשת הרב ר' יוסף משה בהרב הצדיק אוהב ישראל מאפטא זלה"ה כ[ה] [ח] תמוז תרכח.

אחרי פטירתו הנהיג את בית המדרש, עם מעט גינוני אדמורו"ת בנו הרה"צ רבי ישראל אהרן.

בשנת תרכ"ה כשחזר הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל בעל ה"אור יהושע" למעזיבוז, התגורר בדירת זקנו הרה"ק מאפטא והתפלל בבית מדרשו יחד עם בניו של רבי יוסף משה, וכעבור זמן מה בנה לעצמו בסמוך בית מדרש נפרד עבור קהל חסידיו ומעריציו הגדול. גם אחרי בניית בית מדרשו נשאר להתגורר בדירה מעל בית מדרשו של הרה"ק מאפטא, אותה רכש בכסף מלא מבני דודו זקנו רבי יוסף משה.

רוב צאצאיו של ריו"מ נשארו לגור במעזיבוז והיו חשובים ונכבדים אצל החסידים.

צאצאיו הידועים:

א. הרה"צ ר' ישראל אהרן.

ב. הרה"צ ר' דוד.

ג. הרה"צ ר' אליעזר.

125 לפי המסורת המקובלת אצל הרה"ג ר' משה ביק ז"ל. אך מההקדמה לס' אוהב ישראל משמע לכאורה שנפטר אחרי מרן הרי"מ.

126 רשימות הרב ישראל דוד ביק מזקנו ר"מ ביק, עיר מבצר.

ד. בתו חיה חנה אשת הרה"ק ר' מנחם מענדיל בן ר' חיים מסטאנוב בן הרה"ק ר' יוסף מיאמפליא.

ה. בתו מושקעט אשת הרה"צ ר' משה חיים אפרים בר' יעקב פנחס.

ב'

הרה"צ ר' ישראל אהרן העשיל בן הרה"ק ר' יוסף משה

צדיק ועובד ה' אך לא נהג באדמורו"ת, והיה מכובד ונערץ בעיר כאיש מורם מעם, על מצבת בנו ר' חנינא ליפא (ראה להלן) נרשם עליו תואר הרה"צ.

נפטר ביום ח' מנחם אב, שנת תרמ"ט¹²⁷, וכפי שספר הרה"ג רבי משה ביק נבנה אוהל על קברו בבית"ח החדש במעזיבוז, האהל אינו קיים היום ונבנה על מקומו קיר מסביב.

בבית"ח החדש נמצאת מצבה של כלת ר' יוסף משה, וכנראה היא אשת הרה"צ ר' ישראל אהרן. וזה נוסח מצבתה:

פ"נ אשה חשובה מ' שיינדיל בת הר' נפתלי נכד הרב ר' פנחס מקאריץ¹²⁸ כלת הרב ר' יוסף משה בהרב מאפטא אוהל ישראל נפ' כ"ו ניסן תרכ"ז, תנצב"ה.

צאצאיה:

א. רבי אברהם יהושע העשיל¹²⁹.

היתה לו בת¹³⁰ ושמה פראדיל. וזה נוסח מצבתה בבית"ח החדש במעזיבוז:

פ"נ אשה רכה בשנים שלשלת יוחסין מרת פריידא בת רבי אברהם יהושע העשיל ערב ראש השנה תרס"א תנצב"ה.

127 מרישום בפנקס חברת משניות מהקלויז של הרה"ק מאפטא, עיר מבצר.

128 כנראה היא היתה נכדת הרה"צ ר' שמואל אבא מסלאוויטא, שהיה חתן ר' אריה לייב בן הרה"ק ר' חנינא ליפא מחמעלניק, וכנראה היתה קרויה ע"ש אשתו של ר' שמואל אבא (עיין קובץ שפ"צ ו' עמ' נב), ובנה ר' חנינא ליפא קרוי ע"ש זקנה מחמעלניק.

בעיר מבצר (עמ' תקכד) כותב השערה אחרת: ניתן לשער שאביה רבי נפתלי הוא המוזכר בקובץ שפתי צדיקים (ג, עמוד צ'), שבנו השני של הרה"ק רבי פנחס מקאריץ רבי משה אב"ד סלאוויטא נשא את מרת רחל בת הרה"ק רבי יצחק מפולנאה, לו היתה בת בשם ביילא שנישאה לרבי נפתלי שהיה גדול בתורה מנכדי הרבי ר' נפתלי, ויתכן שזוהו ר' נפתלי המוזכר, ויתכן שהיתה אשת הרה"צ רבי ישראל אהרן בן הרה"ק רבי יוסף משה וצ"ב.

129 על פי הגרמ"צ ביק, ולא ידוע חתן מי היה.

130 מפי הרב מ"צ ביק. אך לא ידוע מי היה בעלה ואם השאירה אחריה זש"ק.

קובץ "שפתי צדיקים" – יד

- ב. רבי יצחק חנינא ליפא נפ' יד אדר תרנ"ז ומ"כ במעזיבו. וזה נוסח מצבתו:
 פ"נ איש נכבד המופלא שלשלת היוחסין הרב מוה"ר יצחק חנינא ליפא בהרה"צ
 מוהר"ר ישראל אהרן זללה"ה נכד הה"ק מאפטא ג' י"ד אדר תרנ"ז.
 ר' יצחק חנינא ליפא נשא את מרת חנה פראדיל. בת הרה"ח ר' יעקב יחיאל¹³¹, ולהם
 ידועים שני בנים ובת.
 (1) בנם ר' אברהם יהושע העשיל¹³² בתו שפרה – בעלה יחיאל משה סליטרניק
 מאטאקי-מאהלוב-בסרביה, (בן הרב יעקב סליטרניק ו-מאמצע רחל בת נכדתו של
 ר' לייב שרה'ס), בנה יוסף סליטרניק, בנו [אברהם] יהושע [העשיל] סליטרניק ואחיו
 יחיאל.
 (2) בתם רבקה יענטא¹³³ אשת ר' יצחק בנו של הרה"ק ר' שלמה מזוויהל.
 ליענטא הנ"ל היתה בת שנפ' בצעירותה ללא זש"ק¹³⁴.
 (3) ר' יוסף משה¹³⁵ – לא ידוע עליו.
 ג. מרת שרה דבורה¹³⁶.

ג'

הרה"צ ר' דוד העשיל בן הרה"ק רבי יוסף משה

גם הוא לא נהג באדמורו"ת, אך היה איש מכובד והי' נוסע להסתופף אצל צדיקי דורו
 ובפרט אצל בני משפחתו הצדיקים מזינקוב^{136א}. לא ידוע חתן מי היה, וכמעט לא ידועים
 צאצאיו. בנו ר' יוסף משה היה שו"ב במעזיבו.

- 131 בפנקס חברת משניות הנ"ל היא מוזכרת: מרת חנה פראדיל בת הר"ר יעקב יחיאל אשת הר' יצחק חנינא ליפא
 בהר"ר ישראל אהרן. ונרשמה שם בשנת תרס"ו. אך לא ברור מי הוא ר' יעקב יחיאל חותנו.
 132 לפי כתב היחוס של משפ' סליטרניק (רמת הגולן, בהשתדלות הר' יוסי כ"ץ) שכתב יוסף סליטרניק הנזכר
 בו.
 133 מכתב היחוס של משפ' סליטרניק הנ"ל, וכפי שמסר הרב מ"צ ביק והרה"צ רבי אברהם מזוויהל זצ"ל שידעו
 שהיא היתה בת פראדיל. וגם על מצבתה בהר המנוחות בירושלים רשום שהיא בת ר' ליפא. (נפ' בירושלים
 כו שבט תשל"ז).
 134 אשתו בזו"ר של הרב ר' אברהם דוד וינגוט מנתניה.
 135 מפנקס חברת משניות הנ"ל. וכנראה הוא המוזכר ב"עיר מבצר" עמ' צו בשמו ר' יוסף משה בן פראדיל, ומסופר
 שם מרציחתו האיומה במעזיבו בשנות הזעם.
 136 מפנקס חברת משניות הנ"ל. וזה מה שרשום: לזכרון שאשה מרת שרה דבורה בת הרב מוה"ה ישראל אהרן נתחברה אל
 החבורה משניות ונתנה שני רו"כ, ועוד עשרה רו"כ נתחייבה לסלק בכל שבוע חצי רו"כ עד תשלום כל
 המעות, אור ליום ד'... מנחם שנת תרל"ג לפ"ק. לא ידוע מי היה בעלה.
 136א אמ"ק שאמר בשם זקנו הרב מאפטא, ראה ילקוט אוה"י עמ' קכת.

מצאצאי ר' דוד אשר גרו בחמעלניק¹³⁷:

א. ר' יחיאל העשיל. (אשתו אלטע) נפ' בערך תרצ"ב [1932] ואחיו ר' אברהם יהושע העשיל.

ב. בנו דוד השל. (אחיו יוסף [משה?] נסע לארה"ב תרע"ב [1912]).

ג. בנו יוסף [משה?]¹³⁸.

ד'

הרה"צ ר' אליעזר העשיל בן הרה"ק רבי יוסף משה

פרטים עליו ועל משפחתו לא ידועים^{138א}. נפ' ט"ז מרחשוון תרכ"ד ומנ"כ בביה"ח החדש במעזיבוז. וזה נוסח מצבתו:

פ"נ הרב החסיד הר' אליעזר בהרב ר' יוסף משה טז מרחשוון תרכ"ד.

ה'

הרה"צ ר' מנחם מענדיל מסטאנוב חתן הרה"ק רבי יוסף משה

נושא בתו חיה חנה מנ"כ במעזיבוז. וזה נוסח חלק ממצבתו:

מרת חנה¹³⁹ בהרב ר' יוסף משה נכד הרב הקדוש מ' אברהם יהושע העשיל מאפטא וצללה"ה תנצב"ה.

רבי מנחם מענדיל היה בנו של רבי חיים מסטאנוב¹⁴⁰ בנו בכורו¹⁴¹ של הרה"ק ר' יוסף מיאמפליא בן הרה"ק ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב.

בהקדמת הגה"צ ר' אפרים הלוי הורוויץ אבד"ק פאלטשען בהגאון ר' משה הלוי

137 אך לא ידוע בדיוק כיצד המשך הדורות.

138 הגיע מרוסיה ללאס אנג'לעס, והוא נתן את הפרטים הנ"ל בעת ביקורו בארץ ישראל בשנת תשמ"ו.

138א בפנקס חברת משניות הנ"ל מוזכרת האשה מרת הינדא דיומס בת הר"ר אליעזר אשת ר' דוב שגרשמה יום א' דר"ח אדר תרס"ז, ואולי היא בתו של ר' אליעזר זה (הינדא ע"ש זקנתו א' הר' יוסף משה).

139 ראה מ"ש בס' אגרות ה"אוהב ישראל" אגרת ב' הערה 1.

140 ר' חיים נפ' יום א' ו' אייר שנת ת"ר, וזוג' הרבנית שיינדעל נפ' ער"ח מנח"א תר"ת, לפי כת"י הרה"ק ר' יואל משאץ – עי' פנים מאירים עמ' ריג. ולפי מקורות מסוימים (עי' "זיתילדו", המודיע) היא היתה בת הרה"ק ר' דוד מסטעפין.

141 כמפורש בצוואת הרה"ק רבי יוסף מיאמפליא, ולא כפי שכתבו בטעות כל כותבי הדורות.

הורוויץ אב"ד וואליטשיסק בעמח"ס עמק השידים ועוד, לספרו יבקש רצון על מדרש שוחר טוב – תהלים, לבוב תרי"א. כותב:

בשנת תר"ח על יו"ט של עצרת בא ונתאכסן אצלי [בפאלטשען] הרב החסיד מו"ה מנחם מענדיל ז"ל, בהרב הצדיק והחסיד המפו' מו"ה חיים זללה"ה מסטנאב, ומתוך דברי שיחה של תורה נזרק מפי בני הרבני המופלג בתורה מו"ה יהודא נ"י, אשר חברתי פירוש על המדרש שוחר טוב. ויהי כשמוע הרב החסיד הנ"ל את דבריו נתפעל ונתלהב למאד וביקש לראותו וכו'. ויען ויאמר אלי הנה זה איזה שנים הייתי משובתי ש"ק אצל הרב הגאון והחסיד בוצינא קדישא מו"ה שמואל קאמינקר זללה"ה, ושמעתי מפיו הקדוש אשר מילא לאמר, הנה במדרש שוחר טוב רבו הפליאות ותעלומות חכמה כפלי כפליים יותר מכל המדרשים נמצאו בו ופורש אין אותם, מי יתן ויקום סופר אחד וישים אל לבו לבאר על לוחות המכתב חזון דברי המדרש הזה, מבטיח אני לו שהנ' שכרו אתו ופעולתו לפני מ"ה הקב"ה. ועתה למה מעלתו מחשה מלחזור על דברי שפר ולשנותם כתובים על הספר, והפציר בי עד שהבטחתי ליתן מקום לדבריו.

הספר החסיד

צאצאיו:

א. בנו ר' מרדכי מקאנסטנטין-ישן, נפ' טז חשון ומנו"כ בקאנסטנטין. נשא את הרבנית מרים לאה בת ר' יעקב מקאנסטנטין-ישן ממשפחת רבנים שם מצאצאי ר"י עמדין. [נתחת ידו היה כתי"ק של הרב מאפטא וביניהם כתבים של פלפולים¹⁴²]. (צאצאיהם לקמן אות ו').

היה מתמיד עצום, וכל ימיו הגה בתורה מתוך מסירות נפש, וממש לא פסק פומיה מגירסא, ומעולם לא עבר עליו יותר משעה בשינה, גם היה מכניס אורח גדול, והיה שמח בשמחה עצומה כשהגיע אליו אורח, עד היה מחבקו ומנשקו מחביבות. ואמר לכששאלו אותו על מידה זו שבו: נמצא בספרים הק' כי בה במידה שאדם מקבל את האורחים בעוה"ז, כן בעולם העליון מקבלים מתוך שמחה כזו את האדם הזה¹⁴³.

ב. חתנו ר' מאיר חיים אוירבך, נפ' ט' כסליו תרס"ה בן ר' נחמן זאב אב"ד מאנסטריטשין (נפ' כ"ח אדר תרט"ו), בן הרה"ג ר' דוד צבי אוירבך אב"ד מאנסטריטשין קמניץ ומאהלוב. לפי מקור א' שם הרבנית אשת ר' מאיר חיים "יענטא". אגרת המלצה עליו ממרן הרמ"ז מזינקוב, ראה אגרות אוה"י אגרת ע"ח (עמ' קס"ז).

על צאצאיו נמנים: הגה"צ ר' נפתלי צבי שמרלר דומ"צ בווינה ובירושלים, בעמ"ס "אמרי נפתלי", ומשפ' הרה"ג ר' אלישע כהן מווינה-ברוקלין-ירושלים.

142 צרור החיים, אגרות אוה"י י"ז-י"ח.

143 וראה עוד אודותיו מה שסיפר נכדו הרב ברוך דרוהביטשר ממעזיבו, קובץ שפתי צדיקים ט' עמ' פ.